

Møte torsdag den 5. juni 2008 kl. 14.31

President: Berit Brørby

Dagsorden (nr. 34):

1. Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om representantlovforslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Vigdis Giltun om lov om endring i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. (helsepersonelloven) (§ 48 Autorisasjon endres til også å omfatte helsefagarbeiderne) (Innst. O. nr. 64 (2007-2008), jf. Dokument nr. 8:94 (2007-2008))
2. Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranselova) (Innst. O. nr. 62 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 35 (2007-2008))
3. Referat

Presidenten: Representanten Robert Eriksson vil framsette et representantlovforslag.

Robert Eriksson (FrP) [14:31:21]: Jeg har herved gleden av å framsette et representantlovforslag fra representantene Carl I. Hagen og meg selv om lov om endringer i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd – folketrygdloven.

Presidenten: Lovforslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [14:31:48]

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om representantlovforslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Vigdis Giltun om lov om endring i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell mv. (helsepersonelloven) (§ 48 Autorisasjon endres til også å omfatte helsefagarbeiderne) (Innst. O. nr. 64 (2007-2008), jf. Dokument nr. 8:94 (2007-2008))

Presidenten: Etter ønske fra helse- og omsorgskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det ikke gis anledning til replikkordskifte, og at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Presidenten har grunn til å tro at ikke all taletid kommer til å bli brukt.

Rune J. Skjælaaen (Sp) [14:33:05] (ordfører for saken): Det tror jeg presidenten har rett i.

Jeg har bare lyst til å si at dette representantforslaget,

som er fremmet av Fremskrittspartiet, faktisk fortjener ros, fordi de gjennom dette forslaget har fanget opp en gruppe som vi ikke har sett. Det handler om helsefagarbeidere, en ny yrkestittel med et utdanningsløp med fagprøve osv. som ble innført som en del av Kunnskapsløftet i videregående skole.

Utgangspunktet er at de som følger et ordinært utdanningsløp, først vil ta fagprøve neste sommer. Regjeringen ville ha måttet fremme et forslag om dette i løpet av året. Men så er det altså noen som har så mye praksis og teoretisk kunnskap at de kan avlegge fagprøve allerede nå i vår. Lærlinger på voksenopplæring og praksiskandidater som har tilstrekkelig praksis, kan gå opp til fagprøve allerede våren 2008. Denne gruppen blir ivarettatt ved at Fremskrittspartiet fremmet dette representantforslaget, som vi umiddelbart tok opp til behandling her i Odelstinget som en lovsak.

Jeg har lyst til å rose Fremskrittspartiet fordi de fremmet dette forslaget og fanget opp denne gruppen lærlinger, og jeg er glad for at vi kan gjøre denne lovendringen nå. Så jeg skal ikke si noe mer. Jeg tror ikke det er så mange flere som skal si noe heller – kanskje Nesvik?

Presidenten: Det er helt riktig.

Harald T. Nesvik (FrP) [14:35:00] (komiteens leder): Jeg skal ikke bruke så lang tid. Jeg vil bare si at forslaget sikkert så tilforlatelig ut til å begynne med; det var et relativt lite forslag, som kanskje ikke skulle få den utgangen som det har fått. Men for dem som dette gjelder, er det utrolig viktig.

For dem som vil kunne bli utdannet nå til sommeren, er det viktig at denne ordningen er på plass når vi har sagt at den skal være på plass. I den forbindelse skal jeg ikke bruke mer tid, men bare si dette er et skoleeksempel på hvordan ting kan gjøres hvis man søker å finne sammen.

Jeg vil gi all ros til regjeringspartiene og resten av komiteen, som har sluttet seg til forslaget. Nå er det faktisk på plass. Så vår saksordfører, Skjælaaen, og departementet og øvrige har her vært villige til å se på hvordan vi kan løse en sak som kanskje bare gjelder noen få, men som er svært viktig for dem det gjelder.

Det er godt at dette nå er på plass, at Fremskrittspartiets forslag blir vedtatt, og all honnør også til regjeringspartiene.

Statsråd Sylvia Brustad [14:36:11]: Det er sjelden å høre så mye ros alle veier som i denne saka. Jeg vil også rose komiteen, alle dem som har stått bak dette forslaget og denne innstillinga, for det er en viktig sak, som også representantene Nesvik og Skjælaaen har vært inne på.

Helsefagarbeiderutdanningen er som kjent en ny utdanning og er en del av Kunnskapsløftet. Det er klart at det ville ha vært litt dumt – hvis det er lov å si det – hvis vi ikke hadde greid å utnytte den ressursen som er der, så fort som mulig. Så jeg er også veldig glad for og veldig fornøyd med det som jeg skjønner vil bli vedtatt senere her i dag.

Presidenten: Da er gleden stor også ved presidentbordet, for flere har ikke bedt om ordet i sak nr. 1 (Votering, se side 535)

Sak nr. 2 [14:36:54]

Innstilling fra næringskomiteen om lov om endringer i lov om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranselova) (Innst. O. nr. 62 (2007-2008), jf. Ot.prp. nr. 35 (2007-2008))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker etter innlegget fra statsråden innenfor den fordelte taletid

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talarlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Torbjørn Hansen (H) [14:37:52] (ordfører for saken): Det er ikke hensikten å ødelegge den gode stemningen etter behandlingen av den forrige saken, men næringskomiteen skal nå gå til behandling av Ot.prp. nr. 35 for 2007-2008, om endringer i konkurranseloven, hvor det nok er noe større avstand mellom de konklusjonene Regjeringen trekker, og dem opposisjonspartiene trekker.

Endringene det er snakk om, gjelder § 21 om klagebehandling i fusjonssaker, § 18 om meldinger om foretakssammenslutning og § 19 om gjennomføringsforbudet i fusjonssaker.

Det mest fundamentale forslaget er endringen i § 21, som innebærer at Regjeringen kan hoppe bukk over kravet til klagebehandling av de konkurransemessige konsekvensene av en fusjon, og heller gå rett på politisk overprøving, uten en konkurransefaglig behandling. Begrunnelsene for dette forslaget er etter min mening rimelig absurde. Regjeringen påstår at å droppe den faglige klagebehandlingen vil være et forenklingstiltak, og at det er vanskelig for omverdenen å forstå dagens opplegg.

Selvsagt blir det enklere for Regjeringen og for de bedrifter som vil gjennomføre en konkurranse-skadelig fusjon, hvis kravet til faglig vurdering blir fjernet. Men formålet med konkurranseloven er å sikre en effektiv bruk av samfunnets ressurser, særlig ut fra forbrukerhensyn. Da blir det rimelig absurd å presentere en klar svekkelse av lovens virkemidler mot konkurranse-skadelige fusjoner som et forenklingstiltak. Når det ikke engang er mulig for Regjeringen å påvise noen som helst målbar besparelse ved dette, blir denne delen av forklaringen rimelig tynn.

Påstanden om at dagens ankebehandling er vanskelig å forstå, blir også møtt med hoderysting fra alle som har uttalt seg om dette forslaget. Regjeringen har på spørsmål fra komiteen vist til at Prior-Norgården-fusjonen var vanskelig

for omverdenen å forstå. Det er helt riktig at det var ganske vanskelig for mange å forstå Regjeringens overkjøring av Konkurransetilsynet i den saken. Men det var jo ikke systemet for klagebehandling som var vanskelig å forstå, men derimot Regjeringens konklusjon, å gi Prior monopol på egg ut fra en angivelig frykt for en ny WTO-avtale. Det var et ganske uforståelig og forbrukerfiendtlig vedtak. Man kan også si at det var rimelig uforståelig at Regjeringen gav Statkraft en mer dominerende stilling i det midt-norske kraftmarked. Men det at Regjeringens overkjøring av Konkurransetilsynet i disse sakene virker lite logisk, er altså ingen grunn til å endre ankebehandlingsprosedyrene for slike saker.

En samlet opposisjon, i likhet med de fleste høringsinstanser bortsett fra LO og Landbrukssamvirket, slår fast at forslaget senker terskelen for politisk godkjenning av konkurranse-skadelige fusjoner. Dermed svekker man hele konkurransepolitikken. En samlet opposisjon går imot forslaget.

I slike saker vil partene alltid påstå at fusjonen ikke skader konkurransen. Dersom Regjeringen ikke foretar den konkurransefaglige ankebehandlingen først og konkluderer når det gjelder denne siden av saken, vil forbrukerhensyn som element i en eventuell politisk vurdering bli skjivet under teppet. Lovendringen gjør det med andre ord mer behagelig for statsråden å svikte forbrukerne på bekostning av særinteressene. Det er påfallende at Regjeringen ønsker å svekke sitt eget beslutningsgrunnlag i slike forbrukersaker.

Også næringslivet går sterkt imot en slik svekkelse av konkurranseloven. Endringen gjør konkurranseloven mindre forutsigbar og mer vilkårlig. Frykten er at lovendringen gir økte muligheter for lobbyvirksomhet og mer forskjellsbehandling. Svekket forutsigbarhet gjør at bedrifter vil begynne å vurdere fusjoner som man ellers ville ha droppet. Dermed faller en del av konkurranselovens preventive virkning bort.

Høyre mener at det er svakheter i dagens system for ankebehandling, men vil selvsagt gå i motsatt retning og forsterke den faglige ankebehandlingen. Vi mener at erfaringene tilsier en mer uavhengig faglig behandling av ankesaker, og viser i den sammenheng til at dette ble foreslått av Høyre i Dokument nr. 8:08 for 2006-2007.

Når det gjelder utvidelsen av kravet til innhold i meldinger om fusjoner etter § 18, øker dette skjemaveldet for næringslivet. Forslaget medfører at bedrifter som fusjonerer, må rapportere inn de fem viktigste konkurrentene også i markeder hvor det fusjonerte selskapet har mindre enn 20 pst. markedsandel. En samlet opposisjon går imot også dette forslaget, fordi vi mener det er bedre å gi Konkurransetilsynet litt flere ressurser til selv å be om slik informasjon, enn at alle som fusjonerer, skal innrapportere mer. Dette er en ganske viktig prinsipiell holdning i forhold til forenklingsarbeidet, som Regjeringen har gjort lite med i denne perioden.

Når det gjelder gjennomføringsforbudet i § 19, støtter komiteen dette, selv om det fører til noe økt belastning for næringslivet. Endringen er prinsipielt riktig, og Regjeringen har gitt gode svar på spørsmål om terskel-

verdiene som jeg synes tilsier at disse ligger på et riktig nivå.

Felles for endringene i §§ 18 og 19 er at man i liten grad har vurdert konsekvensene for næringslivet. Og det er dessverre en gjennomgangstone i mange saker som denne regjeringen legger fram.

Gunvor Eldegard (A) [14:43:20]: Me skal i dag diskutera endringar i fire paragrafar i konkurranselovera, §§ 18, 19, 20 og 21.

I dag kan Kongen i statsråd omgjera Konkurransetilsynets vedtak dersom saka har prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning. Likevel må ein, slik det er i dag, venta på departementets klagehandsaming på konkurransefagleg grunnlag. Det kan føra til unødvendig bruk av tid og ressursar i dei tilfella der det allereie er klart at det er aktuelt å gjera om eit eventuelt inngrep frå tilsynets side, på grunn av den prinsipielle eller store samfunnsmessige betydninga saka har.

Den endringa me skal vedta her i dag, vil gjera ei slik omgjering mogleg utan at departementet har handsama klaga på konkurransefagleg grunnlag. Her er det viktig å hugsa på at kriteria for bruk av § 21 vil vera akkurat dei same som før, dvs. at det er aktuelt for Kongen i statsråd å omgjera tilsynets vedtak berre dersom saka har prinsipiell eller samfunnsmessig betydning.

Terskelen for inngrep mot konkurranseskadelege føretakssamanslutnader i konkurranselovera § 16 er uendra. Difor kan eg ikkje skjønna kvifor Høgre og òg Framstegspartiet er så utruleg redde for denne endringa. Dette vil jo spara tid og vil forenkla arbeidet for alle partane i ei slik sak. Eg trudde faktisk at det var noko som òg Høgre og Framstegspartiet var einige i.

Eg er nøgd med at desse endringane gjer fusjonspolitikken meir tydeleg og forståeleg, noko som er spesielt viktig for næringslivet. Samstundes effektiviserer og forenkler me altså klagehandsaminga i saker om føretakssamanslutning.

Det andre punktet me er ueinige om i komiteen, er endringane i § 18 som inneber at bedriftene må senda inn meir informasjon til tilsynet i samband med alminneleg melding om ein fusjon. Den utvida meldeplikta vil bidra til at tilsynet får betre informasjon og dermed betre grunnlag for å vurdere situasjonen på marknaden. Me stør difor denne endringa. Eg ser at opposisjonen er bekymra for at me skal krevja dette av næringslivet, men eg reknar med at bedrifter som går inn i ein fusjon, har kontroll på desse opplysningane.

Av innstillinga går det fram at Framstegspartiet vil at heile matvarekjeda skal omfattast av konkurranselovera, slik at Konkurransetilsynet kan føra kontroll med forbrukarane sine interesser. Det at Framstegspartiet ikkje ser behov for å ha eit unntak for landbruket i konkurranselovera, overraskar vel ingen. Me vil ha eit aktivt landbruk over heile landet, og me vil at det skal produsera norsk mat også i framtida. Det er også forbrukarane tente med. Primærnæringsringane består av mange små produsentar, og det er viktig at dei skal kunna samarbeida utan at dei kjem i konflikt med lova. Eg er glad for at eit klart fleirtal i Stortinget

framleis meiner at landbrukspolitikk skal liggja framfor konkurransepolitikk når det er tungtvegande argument for det. Eg er glad for at Framstegspartiet også her står aleine.

Regjeringsfraksjonen stør endringane i konkurranselovera. Dei gir oss ein meir forståeleg fusjonspolitik, eit betre grunnlag for tilsynet å fatta avgjerder på og ei enklare og meir effektiv sakshandsaming.

Saksordføraren nemnde at denne regjeringa ikkje har gjort noka forenkling. Er det noko denne regjeringa faktisk har gjort, er det å satsa spesielt på forenkling. Det har vore veldig godt motteke i næringslivet, og det har vore eit veldig viktig grep for forenkling totalt sett.

Øyvind Korsberg (FrP) [14:47:51]: La meg først få takke saksordføreren for den jobben som er utført, og si at vi slutter oss i all hovudsak til det han sa i sitt innlegg. Slik vi vurderer det, fungerer dagens ordning bra. Det at Regjeringa nå ønsker en politisk styring og overprøving av Konkurransetilsynet, overrasker oss for så vidt ikke, for det er en ordning som rammer forbrukerne i form av at man får et dårligere tilbud og en høyere pris. Det er jo i tråd med den sosialistiske tankegangen.

Det som bekymrer oss, er at man svekker loven. Det medfører at man mister respekt for loven. Man svekker også Konkurransetilsynet, fordi Konkurransetilsynet ikke vil ha den uavhengigheten som det etter vårt syn er nødt til å ha. Det kan medføre at Konkurransetilsynet på sikt kommer til å miste en del av kompetansen, og at forbrukerne og næringslivet etter hvert også mister respekten for Konkurransetilsynet, i og med at Konkurransetilsynet vil bli overprøvd av politiske beslutninger.

Det at Regjeringa nå legger opp til at man kan overkjøre Konkurransetilsynet, legger veien åpen for en direkte lobbyvirksomhet rettet mot Regjeringa. Her vil det stå store verdier på spill. Det er snakk om mye markedsrett, og man kan legge opp til at det blir forbrukerfiendtlige fusjoner innenfor næringslivet. Det vil altså være noen få som kommer til å ta store, viktige, strategiske beslutninger. Det er klart at det danner grunnlag for mange spekulasjoner framover, og det vil kunne danne grunnlag for mistanke om at det foregår ting som overhodet ikke burde foregå.

Så har det vært en del saker der Konkurransetilsynet har blitt overkjørt allerede. Jeg skal ikke nevne dem nå, for det har saksordføreren gjort. Men det er helt åpenbart at det Regjeringa nå gjør, er å legge til rette for egne pressgrupper i form av landbruket. Det er helt riktig at Framskrittspartiet ønsker full konkurranse innenfor landbruket. Vi mener at landbruket ikke trenger den skjermingen landbruket har, ved at det får over 20 milliarder kr i direkte og indirekte støtte. En sunn konkurranse innenfor landbruket tror vi også landbruket hadde vært tjent med.

Helt til slutt: Vi mener at Konkurransetilsynet bør gis en friere stilling enn det dagens lovgivning legger opp til, men dessverre ser vi at man politisk ønsker en helt annen retning fra denne regjeringa. Som sagt: Det er ingen overraskelse.

Inge Ryan (SV) [14:51:25]: Dette er for så vidt en liten sak, men en ideologisk interessant sak. Norge er et

pluralistisk samfunn, preget av at vi har hatt en balanse mellom at markedet har styrt, og at politikken har styrt. Vi har ulike politiske partier som vektlegger dette på forskjellige måter. Jeg tror ikke det er noen i denne stortings-salen som ønsker kun en markedsstyring. Jeg tror heller ikke det er noen som ønsker en rein politisk styring.

Men så er spørsmålet: Hva er det viktig at man styrer politisk, og hva er det viktig at markedet ordner opp i sjøl? Det er nettopp det spørsmålet vi behandler i denne saken her. Av og til behandler vi saker av samfunnsmessig prinsipiell betydning, som gjør det nødvendig å ta politiske grep fort. Det er egentlig *det* man ber om tilslutning til her.

Jeg tror noe av kvaliteten ved det norske samfunnet nettopp er at vi har klart å ha politisk styring på en del viktige samfunnsområder. Det tror jeg er hovedgrunnen til at vi i dag kan være stolte av at vi bor i det som kanskje er verdens beste land å bo i.

Vi har altså tatt politisk styring ikke minst over naturressurser, og vi har tatt politisk styring over vedtak i forhold til infrastruktur og i forhold til pengepolitikk, bankvesen osv. De som prøver å raljere over at det på en måte er et problem at vi har for mye samfunnsmessig styring, tror jeg må gå hjem og ta ut historiebøkene som står i bokhylla, og lese litt om det som det til dels har vært konsensus om i stortings-salen. Venstre var i sin tid i førersetet her. Etter hvert har andre partier kommet etter – Arbeiderpartiet, Senterpartiet, SV, Kristelig Folkeparti og mange andre partier har sluttet seg til det i større eller mindre grad.

Derfor må dette med å ta samfunnsstyring, det at politikere og regjeringer faktisk velger å ta grep når det er nødvendig, ikke bagatelliseres. Det er derimot veldig, veldig viktig at det blir gjort, for å sikre at man får en samfunnsutvikling som man ønsker seg. Og det er fortsatt slik. Det er ikke slik at det er markedet som stiller til valg for å bli valgt til et eller annet. Nei, det er politikerne, Stortinget, som stiller til valg og får et mandat fra den norske befolkningen, og det er et mandat som man må ta vare på gjennom at man faktisk styrer.

Derfor er som sagt det forslaget som ligger her, lite, men egentlig prinsipielt veldig interessant, og det er viktig at vi slutter opp om det, for at enhver sittende regjering på en rask og effektiv måte skal kunne få gjennomført samfunnsmessig viktige beslutninger til beste for folk og land.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [14:54:47]: Først av alt vil eg gje ros til saksordføraren for ein god jobb med dette lovframlegget.

Framlegget inneber at Regjeringa kan overprøva Konkurransetilsynet sine vedtak i saker om føretakssamanslutning på politisk grunnlag, utan at det har vore ei konkurransefagleg ankebehandling på førehand. Dermed senkar Regjeringa terskelen vesentleg for politisk overprøving av saker om føretakssamanslutning.

Kristeleg Folkeparti meiner at dette er i strid med målet om å føra ein god og pårekeleg konkurransepolitikk. Det svekkjer næringslivet sin grunnleggjande tilitt til konkurransepolitikken, og det er i strid med målet

om å føra ein ryddig, god og pårekeleg konkurransepolitikk.

Dersom ankebehandlninga ber preg av politisk vilkårlegheit, vil næringslivet sine aktørar i større grad orientera seg mot politisk påverknad i staden for å velja strategiar som ligg innanfor rammene av konkurranselover sitt formål.

Ingen av nabolanda våre, korskje Finland, Danmark eller Sverige, har tilsvarande ordningar som den den norske regjeringa no legg opp til.

Eg har òg merka meg at Konkurransetilsynet meiner at det finst alternative løysingar, f.eks. innføring av ei uavhengig klagemnd, som er foreslått av Konkurranselovutvalet i NOU 2003:12, Ny konkurranselov.

Regjeringa påstår at dagens prosedyrar for ankebehandling, der det først er ei fagleg vurdering og så eventuelt ei politisk vurdering, har vore vanskelege for omverda å forstå. På same måten som ei rekkje av høyringsinstansane stiller eg meg undrande til dette. Kristeleg Folkeparti vil difor gå imot forslaget frå Regjeringa på dette punktet.

Me vil òg gå imot forslaget om å påleggja partane i ein fusjon å informera Konkurransetilsynet om føretakssamanslutninga ved ei alminneleg melding, fordi dette vil medføra uforholdsmessig stor arbeidsinnsats for bedriftene.

Dagfinn Sundsbø (Sp) [14:57:15]: En effektiv konkurranselov-givning er viktig for en god næringspolitikk og næringsutvikling. Med de endringene som vi gjør i dag, bidrar vi til å forbedre lovgivningen slik at vi får et mer effektivt system for håndtering av fusjoner i næringslivet. Videre bedres også prosessen rundt politisk overprøving av Konkurransetilsynets vedtak når det gjelder sammenslåing. Det er viktig å understreke at dette ikke vil og ikke skal senke terskelen for å gripe inn politisk, men i de tilfeller dette skjer, kan saksgangen gå mer effektivt.

Endringen i konkurranseloven § 21 første ledd ivaretar ikke bare muligheten til å behandle spørsmål om fusjoner på en god og faglig måte, men også muligheten til å spare tid og ressurser i situasjoner der andre samfunns-hensyn er overordnet og veier tyngre. Det er også i samfunnets interesse at disse samfunnsmessige begrunnelse-ne er godt utredet og begrunnet og veies tydelig opp mot konkurransehensynet, noe som en vil kunne gjøre nå. Dette bidrar til en mer tydelig politikk, samtidig som det faglige grunnlaget ivaretas.

For Senterpartiet er det viktig at næringslivet har gode og forutsigbare rammebetingelser og tydelige regler, og at krav til innrapportering ikke er unødige. Dette er et viktig hensyn å ta i en helhetlig næringspolitikk. Men en viktig del av en slik helhetlig næringspolitikk er en god konkurransepolitikk. Konkurranspolitikken skal bidra til at alle deler av næringslivet har gode forhold, og at regler følges for å skape like konkurranseforhold. Da er det vesentlig at Konkurransetilsynet kan gjøre gode faglige vurderinger i forkant av sine vedtak.

For at man skal kunne gjøre gode faglige vurderinger, kreves god informasjon. En innføring av alminnelig melding for partene i en fusjon er en måte for tilsynsmyndighetene å skaffe seg denne nødvendige informasjonen på.

Det er viktig at dette er standardisert, og at det er enkelt for bedriftene å finne fram til opplysningene, noe som også er vektlagt i forslaget.

Jeg er glad for at departementet har vært bevisst på ikke å gi næringslivet plikter som ikke er godt begrunnet, og at innføring av alminnelig melding ikke vil føre til vesentlige kostnadsøkninger for bedriftene. Samtidig er det av ytterste viktighet at en fortsetter arbeidet med å forenkle samfunnet, ikke bare for den enkelte forbruker, men i særlig grad for bedriftene, slik at de kan konsentrere seg om å skape verdier.

Et gjennomføringsforbud for alle meldepliktige foretakssammenslåinger er et effektivt tiltak for å kontrollere sammenslåinger. Under høringen har det vært innvendinger mot dette, grunnet økte kostnader knyttet til de norske terskelverdiene. Jeg er glad for at statsråden har tatt med seg denne problemstillingen, og at de offentlige myndighetene skal følge med på de erfaringer en gjør seg med lovendringene, og vurdere terskelverdiene videre.

Vedtaket i dag fører til en bedre konkurransepolitikk og dermed en bedre næringspolitikk. De rydder opp i regler, og det kan legges vekt på det konkurransefaglige aspektet samtidig som lovendringene bidrar til en mer effektiv lovgivning.

André N. Skjelstad (V) [15:01:03]: Jeg vil starte med å gi ros til saksordføreren for en grundig og god jobb med denne innstillingen.

Vi har en regjering som sakte, men sikkert endrer lover og regelverk mot en mer lukket og regulert stat, hvor mer makt flyttes over til beslutningstakere i et lukket rom. Endringen av konkurranseloven er et godt eksempel i så måte.

Regjeringen vil endre klageadgangen i konkurranseloven § 21 første ledd, slik at Regjeringen kan overprøve Konkurransetilsynets vedtak i saker om foretakssammenslutning på politisk grunnlag uten en ankebehandling. Resultatet av dette er at næringslivet i større grad vil bruke politiske kanaler framfor å innrette seg etter konkurranselovens formål.

Uten en ankebehandling vil man i den politiske avgjørelsen ikke ha den nødvendige kunnskap og faglige tyngde som trengs for å ta en beslutning. Regjeringens beste argument for dette endringsforslaget er forenkling uten at den klarer å vise til at dette faktisk vil føre til enorme ressursbesparelser.

§ 18 andre ledd bokstav e, melding om foretakssammenslutning, foreslås også endret. Jeg skal ikke repetere innholdet i endringsforslaget, men jeg vil framheve at dette forslaget ikke er i tråd med Regjeringens iver etter å forenkle i henhold til den rød-grønne argumentasjonen for endringen av klagebehandlingsprosedyren. Venstre står sammen med resten av opposisjonspartiene i å peke på muligheten for heller å styrke saksbehandlingskapasiteten i Konkurransetilsynet enn å påføre bedriftene merarbeid.

Jeg legger merke til at regjeringspartiene har bitt seg merke i at det har blitt uttrykt bekymring for at de foreslåtte endringene av konkurranseloven vil påføre næringslivet økte administrative byrder. Men disse bekymringene blir

raskt lagt vekk når de viser til Regjeringens store satsing på forenkling av elektronisk rapportering fra næringslivet. Er det den sterkt forsinkede Altinn II-versjonen med elektronisk signering SV, Arbeiderpartiet og Senterpartiet sikter til? Å kalle det en stor satsing kan i beste fall ses på som litt spesielt.

Venstre vil gå imot forslaget til endring av § 21 første ledd og § 18 andre ledd bokstav e.

Så vil jeg avslutningsvis ta en liten visitt til representanten Ryan, som drog sin dosering. Det er positivt at representanten har en velvillig holdning overfor Venstre. Han viser til en periode og en annen tid, med doseringsmuligheter som kanskje var litt annerledes enn i dag. Jeg er ikke sikker på – representanten Ryan har selvfølgelig god kjennskap til eksempelvis Nord-Trøndelag E-verk, som jeg også har – at det som for 20 år siden var riktig, nødvendigvis er den riktige doseringen i dag. Jeg er ikke helt sikker på det.

Statsråd Heidi Grande Røys [15:04:13]: Eg er glad for at fleirtalet i Odelstinget i dag kjem til å gi si tilslutning til å endre § 21 i konkurranselova. Etter endringa vert det ikkje nødvendig å gjennomføre ei fagleg vurdering av Konkurransetilsynet sitt vedtak om inngrep mot fusjonar når det er heilt klårt at Regjeringa meiner at andre samfunnsomsyn veg tyngre enn omsynet til konkurransen. Vi får effektivisert ressursbruken både for partane i fusjonen og for departementet.

Eg må seie eg har vanskeleg for å forstå innvendingane frå opposisjonen mot denne forenklinga. For det fyrste er ikkje kriteria for politisk omgjerding forandra. Slik omgjerding kan berre skje i saker av «prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning». Lat det vere heilt klårt. Avgjerd om omgjerding kan framleis berre takast av Kongen i statsråd. Eg kan difor ikkje forstå at opposisjonen kan meine at terskelen for å overprøve fusjonssaker på politisk grunnlag er gjort lågare, langt mindre senka betrakteleg, for å sitere merknader frå mindretalet.

For det andre kan eg ikkje forstå korleis opposisjonen har grunnlag for å meine at endringa fører til at Regjeringa ikkje vil ha eit godt nok avgjerdsgrunnlag for den politiske behandlinga. Konkurransetilsynet skal gjennom si vurdering av ein fusjon gjere utførleg greie for dei konkurransemessige verknadane av om ein fusjon vert gjennomført. Det er nettopp tilsynet si påvising av dei skadelege verknadane for konkurransen og samfunnet sin ressursbruk som grunngir tilsynet sitt vedtak. Det er såleis svært godt opplyst gjennom tilsynet sitt vedtak. Det Regjeringa skal gjere, er å vege desse opp mot andre samfunnsmessige omsyn. Desse omsyna verken kan eller skal tilsynet ha vurdert i si saksbehandling. Endringa i § 21 fører såleis ikkje til at Regjeringa har mindre informasjon til rådvelde for si vurdering. Om noko, så vil endringa føre til at Regjeringa har meir tid og ressursar til denne ofte vanskelege avveginga mellom omsynet til konkurransen og omsynet til «prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning».

Eg vil òg i denne samanhengen understreke at dersom det er forhold ved tilsynet sitt vedtak som gjer at departementet bør gjennomføre ei full fagleg prøving av tilsyns-

vedtaket, stengjer sjølvsagt ikkje § 21 for det. Det kan vi gjere, og etter denne lovendringa.

Så nokre ord om næringslivet og ynsket om å drive politisk press – som for så vidt er fullt legitimt. Kvar dag i dette huset går næringsliv og bedrifter ut og inn av dørene for å utøve politisk press på dei ulike partia sine synspunkt. Slik har det vore, og slik vil det vere på visse tidspunkt, når det gjeld § 21. Noreg har den politiske trygginguventilen som ligg i § 21. Den vi har no, fremma førre regjering, med ein statsråd frå Høgre som sentral givar av lovforslaget. Alle regjeringar har nytta seg av den ventilen.

Så til medlemene frå Framstegspartiet, Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre, som er uroa over at forslaget til endringar i § 18 vil føre til at verksemdene må sende inn meir informasjon til tilsynet i samband med alminneleg melding om ein fusjon. Det er rett, men Konkurransetilsynet har opplyst at med den ordninga ein har no, må tilsynet i veldig stor grad be om desse opplysningane i etterkant. Bedriftene må altså i alle tilfelle oftast sende inn desse opplysningane. Men det ein ber om, er at Konkurransetilsynet får opplysningane utan å måtte bruke tid og krefter på å få tak i dei sjølve, og at det vert gjort til ei alminneleg plikt. Desse opplysningane som bedriftene vert bedne om å sende inn, er ofte opplysningar som dei allereie har, eller som dei veldig lett kan skaffe. Så eg meiner, og tilsynet meiner, at dette er ei lita bør å påføre bedriftene i forhold til den forenklinga og dermed sjansen for raskare saksbehandling som dette inneber for tilsynet.

Det eg vil seie, er at dersom ein først skulle bekymre seg for ei fusjonsbehandling og Regjeringa sitt syn på det, burde ein i alle fall støtte opp under det tilsynet sjølv ber om, som raskare kan gi ei effektiv fusjonsbehandling, og som kan gi den riktige informasjonen til tilsynet til rett tid, slik at deira behandling av meldingar om fusjonar nettopp kan verte best mogleg.

Eg meiner det er ein logisk brist i argumentasjonen frå ein del parti her med omsyn til å gå imot den lovendringa, samtidig som dei kritiserer fusjonsbehandlinga seinare i prosessane.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [15:09:27]: Som flere talere i denne debatten har vært inne på, har denne statsråden og den rød-grønne regjeringen hatt en veldig lav terskel når det gjelder å gripe inn i konkurransesaker. Fremskrittspartiet synes det er prinsipielt svært betenkelig, for skal vi ha et sterkt konkurransetilsyn, som vi er helt avhengige av i en markedsøkonomi, som jeg tror selv SV-statsråden ønsker at vi skal ha her i landet, er vi nødt til å ha et konkurransetilsyn som kan gripe inn mot uheldige sammenslutninger i næringslivet som kan påvirke konkurransen.

Jeg kunne godt tenke meg å spørre statsråden om hun i det hele tatt ser noen prinsipielle betenkeligheter ved å ta såkalte politiske beslutninger i denne type saker og sette Konkurransetilsynet til side.

Statsråd Heidi Grande Røys [15:10:31]: Eg registrerer at representanten Kielland Asmyhr seier at Regjeringa har ein låg terskel for å gripe inn overfor tilsynet.

Eg vil minne om at eg har gripe inn etter § 21 éin gong ved hjelp av ny lov. Eg har derimot omgjort to saker på konkurransefagleg grunnlag. Dersom ein ser på den lista som eg har over det som den førre regjeringa gjorde, då det sat ein Høgre-statsråd i min stol i fire år, hadde dei like mange saker som dei overprøvde. Det var den førre regjeringa som la fram § 21, og som valde å halde fram med å ha ein § 21 som gir politikarane lov til, når andre omsyn skal verke sterkare enn dei konkurransefaglege, å gripe inn mot ein fusjon. Det skal vere ein høg terskel. Det er jo difor det òg står «av prinsipiell eller stor samfunnsmessig betydning». Det skal vere ein høg terskel, ikkje i seg sjølv fordi ein ikkje skal overprøve tilsynet, men fordi konkurranselovera sjølvsagt skal vere eit sterkt og godt verkemiddel.

Torbjørn Hansen (H) [15:11:48]: Jeg synes at både statsråden og regjeringspartiene er på kanten av det useriøse når de påstår at det å åpne for å fjerne den faglige ankebehandlingen er et tiltak for at loven skal bli enklere og lettere å forstå.

Representanten Inge Ryan satte tydelig ord på dette. Han sa at det var en ideologisk viktig sak. Han sa at det åpnet opp for mer politisk styring. Forklaringen på det er selvfølgelig lett å forstå, for terskelen for å gripe inn på prinsipielt og samfunnsmessig grunnlag er ekstremt diffus, og Regjeringen har lagt listen ekstremt lavt for å gjøre det, både i Prior-Norgården-saken og i Statkraft/Trondheim Energi-saken. Det er helt åpenbart at når tilsynet sier nei til en fusjon, vil alle særinteressene argumentere mot den konkurransefaglige begrunnelsen for det, slik at den nærmest vil bli pulverisert i den samfunnsmessige debatten, og da vil det være ytterst behagelig for Regjeringen å kunne overkjøre uten selv å måtte gå gjennom den begrunnelsen en gang til.

Mitt spørsmål til statsråden er: Ser hun virkelig ikke at dette er et tiltak som vil gjøre det vesentlig lettere for særinteressene (presidenten annonserer statsråden) å lobbe igjennom forbrukerfiendtlige fusjoner?

Statsråd Heidi Grande Røys [15:12:55]: Nei, det gjer eg aldeles ikkje.

Representanten Hansen tar feil. Vi har ikkje fjerna ankebehandlinga på konkurransefagleg grunnlag. Tvert om sa eg i innlegget mitt at dersom departementet likevel finn å skulle gjere full fagleg prøving av Konkurransetilsynet sine vedtak, er det fortsatt moglegheiter for det, sjølv med denne endringa. Det denne endringa gjer, er at vi seier at vi ikkje nødvendigvis må gjere det når vi ser at Konkurransetilsynet har gjort ei fullt ut fagleg forsvarleg prøving av spørsmålet – det er det dei er sette til å gjere – men når vi ser at den konkurransefaglege grunngevinga strir mot det som måtte vere av andre, samfunnsmessige omsyn.

Lat meg minne om følgjande: Eg har overprøvd éin gong etter § 21. Dersom det er ein ekstremt låg terskel, som var representanten Hansen sitt uttrykk, vil eg altså

minne om at den førre regjeringa i løpet av to år brukte den same paragrafen to gonger, éin gong med distriktspolitisk grunngeving, ein annan gong med landbrukspolitisk grunngeving. Så her har alle regjeringar brukt den anledninga som lova gir.

Torbjørn Hansen (H) [15:14:06]: Det er åpenbart at når det blir fritt valg for Regjeringen til å benytte en faglig ankebehandling eller ikke, blir det lettere å overprøve på politisk grunnlag.

Men jeg vil over til et annet spørsmål, som representanten Gunvor Eldegard var inne på. Hun sa at det vil være lettvis for bedrifter som fusjonerer, å rapportere inn fem konkurrenter i hvert marked hvor de har en markedsandel, uavhengig av om de har over eller under 20 pst. Det sa hun uten å begrunne det på noen som helst saklig måte. Jeg registrerer at Regjeringen heller ikke i proposisjonen har utredet det særlig grundig.

Det har derimot Næringslivets Hovedorganisasjon gjort, det har Bedriftsforbundet gjort, og det har Handels- og Servicenærings Hovedorganisasjon gjort. De har i høring gitt klart uttrykk for at dette er noe som vil øke byråkratiet, som vil øke rapporteringsmengden for næringslivet. Det er ganske interessant at også Advokatforeningen peker på at dette er noe som vil gi mer arbeid i forbindelse med disse fusjonsmeldingene.

Har Regjeringen virkelig ingen interesse av eller evne til å lytte til næringslivet i den type forenklingsspørsmål?

Statsråd Heidi Grande Røys [15:15:06]: Dersom representanten Hansen hadde vore like oppteken av å ha ein god fusjonskontroll som det Regjeringa og regjeringspartia i Stortinget er, ville han ikkje minst vore oppteken av at Konkurransetilsynet i løpet av sine 15 knappe saksbehandlingsdagar får den informasjonen dei treng, for nettopp å gjennomføre ein god fusjonskontroll og leggje fram ei konkurransefagleg avgjerd om fusjonen.

Det vi ser i dag, er at Konkurransetilsynet ikkje nødvendigvis får den informasjonen dei har krav på, men må be om han – og då får dei informasjonen. Konkurransetilsynet opplyser til oss – eg har svara på det i brevveksling med Stortinget – at dette er lett tilgjengeleg informasjon som bedriftene i stor grad har, eller kan skaffe seg.

Vi meiner at her må omsynet til ein effektiv fusjonskontroll gå føre omsynet til den eventuelle meirbyrda dette vert for næringslivet. Vi erkjenner at det er ei meirbyrde, men vi ser det slik at ho ikkje er så stor at omsynet til det her er viktigare enn å ha ein god fusjonskontroll.

Presidenten: Fleire har ikkje bedt om ordet til replikk. Fleire har heller ikkje bedt om ordet til sak nr. 2. (Votering, sjå side 536)

Berit Brørby gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering, uttalte **presidenten:** Odelstinget skal votere i sakene nr. 1 og 2.

Votering i sak nr. 1

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

I o v

om endring i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven)

I

I lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) skal § 48 Autorisasjon lyde:

Autorisasjonsordningen etter denne lov omfatter følgende grupper helsepersonell:

- a) ambulansesarbeider
- b) apotektekniker
- c) audiograf
- d) bioingeniør
- e) ergoterapeut
- f) *helsefagarbeider*
- g) fotterapeut
- h) fysioterapeut
- i) helsesekretær
- j) hjelpepleier
- k) jordmor
- l) kiropraktor
- m) klinisk ernæringsfysiolog
- n) lege
- o) omsorgsarbeider
- p) optiker
- q) ortopediingeniør
- r) ortoptist
- s) perfusjonist
- t) psykolog
- u) radiograf
- v) sykepleier
- w) tannhelsesekretær
- x) tannlege
- y) tannpleier
- z) tanntekniker
- æ) vernepleier
- ø) provisorfarmasøyt
- å) reseptarfarmasøyt

II

Loven trer i kraft straks.

Votering:

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt til Odelstinget å gjøre slikt vedtak til

L o v

om endringer i lov om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger (konkurranselova)

I

I lov 5. mars 2004 nr. 12 om konkurranse mellom foretak og kontroll med foretakssammenslutninger gjerast følgjande endringar:

§ 18 første ledd skal lyde:

Partene i en fusjon etter § 17 første ledd bokstav a eller den eller de som samlet eller hver for seg varig overtar kontroll etter § 17 første ledd bokstav b, skal informere Konkurransetilsynet om foretakssammenslutningen ved en alminnelig melding.

§ 18 andre ledd skal lyde:

Meldingen skal inneholde:

- navn og adresse på partene i fusjonen eller den eller de som overtar kontroll,
- opplysninger om foretakssammenslutningens art,
- beskrivelse av de involverte foretakene og foretak i samme konsern, *herunder foretakenes virksomhetsområder,*
- beskrivelse av markeder i Norge, eller som Norge er en del av, hvor de involverte foretakene og foretak i samme konsern får en markedsandel på over 20 prosent som følge av foretakssammenslutningen,
- navn på de fem viktigste konkurrenter, kunder og leverandører i markeder i Norge, *eller som Norge er del av, hvor de involverte foretakene og foretak i samme konsern har overlappende virksomhet,* og
- årsberetning og årsregnskap for de involverte foretakene og foretak i samme konsern, dersom disse ikke er offentlig tilgjengelige.

Ved erverv av kontroll skal det bare gis opplysninger om foretak i samme konsern som det eller de foretakene som overtar kontroll.

§ 19 første ledd skal lyde:

Foretakssammenslutninger som omfattes av reglene i § 18 første ledd, må ikke gjennomføres før fristen for pålegg etter § 18 tredje ledd er utløpt. Er det mottatt pålegg

om fullstendig melding etter § 18 tredje ledd eller fullstendig melding er gitt etter § 18 fjerde ledd, må foretakssammenslutningen ikke gjennomføres før Konkurransetilsynet har behandlet saken etter § 20 annet ledd første punktum.

§ 20 tredje ledd fjerde punktum skal lyde:

Dersom det er fremsatt et tilbud om avhjelpende tiltak, kan fristen forlenges med 25 virkedager.

§ 21 første ledd siste punktum opphevast.

§ 26 overskrifta skal lyde:

Forholdet til offentlighetsloven og innsyn i dokumenter i avsluttede overtredelsessaker

§ 26 nytt andre ledd skal lyde:

Enhver med rettslig interesse i en avsluttet sak om overtredelse av §§ 10, 11 eller pålegg etter § 12, skal også gis innsyn i opplysninger som er undergitt lovbestemt taushetsplikt, med mindre innsyn vil virke urimelig overfor den opplysningene gjelder. Blir det begjært innsyn i taushetsbelagte opplysninger etter denne bestemmelse, skal de som har krav på taushet varsles og gis en frist til å uttale seg om spørsmålet. Avslag på begjæring om innsyn kan påklages til departementet. Reglene i forvaltningsloven kapittel VI gjelder tilsvarende.

§ 27 overskrifta skal lyde:

Innsyn i overtredelsessaker under behandling

§ 27 andre ledd opphevast.

II

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.

Presidenten: Det blir først votert over I § 18 andre ledd bokstav e og § 21 første ledd siste punktum. Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre har varslet at de vil stemme imot.

Deretter blir det votert over resten av I samt II.

Votering:

- Komiteens innstilling til I § 18 andre ledd bokstav e og § 21 første ledd siste punktum ble bifalt med 41 mot 36 stemmer.
(Voteringsutskrift kl. 15.23.39)
- Komiteens innstilling til resten av I samt til II ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Det voteres over lovens overskrift og loven i sin helhet.

Votering:

Lovens overskrift og loven i sin helhet ble enstemmig bifalt.

Presidenten: Lovvedtaket vil bli sendt Lagtinget.

S a k n r. 3 [15:24:07]

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.
Ber noen om ordet før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 15.25.
